

Nr 138.

Av herrar **Birke** och **Thorell**, om viss ändring i 19 kap. 10 § jorddelningslagen.

Enligt 21 kap. 68 § i lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet — jorddelningslagen — är Konungens befallningshavande fastställelsemyndighet beträffande sådana avstyckningsförrättningar, som, vare sig de avse bildande av jordbruks- eller småbruksfastigheter eller bostadslägenheter, äro belägna inom bl. a. områden med fastställd byggnadsplan eller godkänd avstyckningsplan eller för vilka fastställts utomplansbestämmelser eller där- emot svarande äldre bestämmelser. Avser avstyckning område för sammanläggning eller under villkor att stamfastigheten skall ingå i sammanläggning skall K. B. förbinda fastställelsen med villkoret, att förordnande om sammanläggningen meddelas enligt vad därom är särskilt stadgat. Sker i sammanhang med avstyckning inom härovan omförmälda områden gränsbestämning mot fastighet, som ej ingår i avstyckningsförrättningen, får förrättningen jämlikt stadgande i lagens 19 kap. 10 § andra stycke icke avslutas, förrän gränsbestämningen blivit genom laga kraft ägande beslut fastställd.

Den K. B. enligt 66 § stadsplanelagen tillkommande rätten att fastställa utomplansbestämmelser har kommit i tillämpning i en utsträckning, som lagstiftaren näppeligen tänkt sig. Utomplansbestämmelser lära f. n. gälla för omkring $\frac{1}{6}$ av Stockholms läns markareal och då främst för socknarna runt omkring Stockholm. Under bestämmelserna inrymmas inom sagda län till och med socknar av ren jordbrukskaraktär såsom t. ex. Grödinge socken med en markareal av över 11000 hektar och inom vilken tätare bebyggelse icke förekommer eller kan väntas inom en nära förestående tid uppkomma annat än inom ett fåtal mindre områden på spridda ställen. Härigenom har K. B. i Stockholms län kommit att bli fastställelsemyndighet för enligt upp- gift cirka 75 % av samtliga avstyckningsförrättningar inom länet. Detta åter medför att, särskilt när vid avstyckningsförrättning sker gränsbestämning, det dröjer en orimlig tid mellan en avstycknings påbörjande och dess fastställande.

Stadgandet att gränsbestämning vid avstyckning, som skall fastställas av K. B., skall behandlas och fastställas såsom särskild förrättning, har visat sig vara så otympligt och medförande så allvarliga svårigheter för de förrätt- ningssökande, att en ändring snarast möjligt är av behovet synnerligen på- kallad. Enligt vad vi förspört förekommer det understundom, att avstyck- ningsförrättare på av sökande därom gjord och till protokollet förd anhållan

verkställer, ehuru med stor tvekan, gränsbestämnings- och avstyckningsåtgärden i ett sammanhang. Förrättningsakten översändes därefter i föreskriven ordning och inom föreskriven tid till överlantmätaren, vilken efter slutförd granskning översänder akten till vederbörande ägodelningsdomare. Därest någon anmärkning vid granskningen icke framkommit, synes det förhållandet att jämväl avstyckningsåtgärden blivit avslutad icke berättiga ägodelningsdomare att vägra fastställelse å gränsbestämningen. Sedan sådan fastställelse meddelats, återsänder ägodelningsdomaren akten till överlantmätaren, vilken omedelbart översänder densamma till K. B. för fastställelseprövning beträffande avstyckningsåtgärden. K. B. torde frånsä från den begångna formella oegentligheten, att avstyckningsåtgärden avslutas innan gränsbestämningen blivit fastställd, och meddelar fastställelse å avstyckningsåtgärden. Tillvägagångssättet medför en icke obetydlig tidsvinst på minst 3 å 4 månader. Några olägenheter av detsamma lära veterligen icke ha uppstått. Då förfarandet icke kan bli allmän praxis, så länge som stadgandet i 19 kap. 10 § andra stycket jorddelningslagen kvarstår, synes oss angeläget att stadgandet med snaraste får utgå. Nämda stadgande är av följande lydelse: »Är fråga om avstyckning inom samhälle eller område, som i 5 § andra stycket sägs, och sker i sammanhang med avstyckningsförrättningen bestämmande av sådan gräns, som avses i första stycket av denna paragraf, må avstyckningsförrättningen ej avslutas, innan den förrättning, varvid gränsfrågan behandlats, blivit genom laga kraft ägande beslut fastställd.»

Väl ha vi oss bekant att särskilda kommitterade de s. k. fastighetsbildningssakkunniga erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa en allmän översyn av jorddelningslagens bestämmelser. Då dessa sakkunniga enligt direktiven ha att i samband därmed undersöka, huruvida och i vilken omfattning en ändrad organisation av lantmäteristaten bör genomföras, är det att antaga att det kan dröja mycket länge, innan de sakkunniga framlagt sitt betänkande och lagstiftaren sagt sitt ord. Påpekas bör att, sedan 1906 års riksdag hos Kungl. Maj:t hemställt om revision av då gällande skiftesstadga och Kungl. Maj:t den 5 oktober samma år tillsatt en kommitté med uppdrag att företaga den begärda lagrevisionen, det dröjde i 20 år innan den nu gällande jorddelningslagen antogs. Enligt vår mening böra icke några betänkligheter möta, att ur jorddelningslagen rensa bort stadganden, som visat sig otympliga, och detta särskilt när det som beträffande den här väckta frågan synes vara en mycket enkel åtgärd.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville för sin del besluta att 19 kap. 10 § andra stycket jorddelningslagen skall upphävas.

Stockholm den 18 januari 1943.

E. Birke.

E. Thorell.